

TOP 10 Historisch Knossos

Knossos is mysterieus en betoverend. Volgens de legende stond hier het paleis van koning Minos, waar de Minotaurus op zijn slachtoffers joeg in het labyrint van Daedalus. In werkelijkheid was dit het middelpunt van een rijk uit de bronstijd, dat zo'n 4000 jaar geleden heerste over het Egeïsch gebied. De geschiedenis van Knossos kwam pas aan het licht aan het begin van de 20ste eeuw, met de opgravingen van de Britse archeoloog sir Arthur Evans.

1 Piano Nobile

In deze zaal, ook wel de edelenzaal genoemd omdat het de audiëntiezaal was van de Minoïsche koningen, ziet u kopieën van fresco's van springende stierenvechters, de bekendste figuren van Knossos.

2 Opslagruimten

De opslagruimten bevatten enorme aardewerken kruiken (boven), waarin de Minoërs olijfolie, graan en andere voorraden bewaarden. De kruiken (*pithoi* in het Grieks) worden nog steeds gemaakt.

3 Centraal plein

Alle Minoïsche paleizen werden rond een binnenplaats gebouwd, de kern van het complex en waarschijnlijk gebruikt voor ceremonies en koninklijke audiënties. De binnenplaats in Knossos biedt mooi uitzicht.

4 Troonzaal

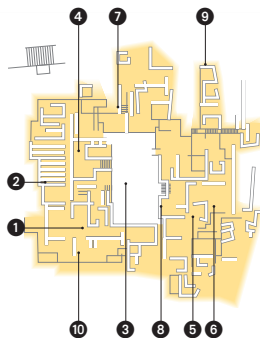
Hier staat een stenen troon naast een schaal, die waarschijnlijk gebruikt werd voor rituele reiniging, bijvoorbeeld voordat er offers aan de goden werden gebracht.

5 Dolfijnen-fresco's

De vertrekken van de koningin waren versierd met fresco's van buitellende dolfijnen (onder) en beschikten over een bad en zelfs een toilet.

Historisch Knossos

6 Hal van de dubbele bijen

De hal naar de koningszaal is vernoemd naar de tweezijdige bijen die in de muren en zuilen zijn gekerfd.

7 Noordelijke ingangsgalerij

Een fresco van een stier siert de ingang van deze galerij (onder). Beelden van heilige stieren overleefden de Minoïsche beschaving en vormden mede de legende van de Minotaurus.

8 Grote trap

Ooit gaven de vijf brede, lage stenen treden van de grote trap (onder) toegang tot drie kleinere trappen en een doolhof van gangen. Vier van deze treden bestaan heden ten dage nog steeds.

9 Buste van sir Arthur Evans

Bij de ingang staat een buste van Evans, die als eerste het paleis van koning Minos ontdekte op deze heuvel boven Heraklion. Zijn reconstructies in dit paleis zijn bijzonder fantasieerlijk.

10 Zuidelijke zuilengalerij

De zuidelijke galerij naar het paleis (links) wordt gesierd door kopieën van de processiefresco. Het origineel is te zien in het Archeologisch Museum van Heraklion (*blz. 18-19*).

VOOR DE TOERIST

Kaart K4 ■ Route 97, 8 km ten Z van Heraklion
■ 2810-231940

Open 's zomers dag. 8.00-20.00 (toegang tot 19.45) uur; 's winters dag. 8.00-15.00 uur; enkele feestdagen beperkt open of gesloten

Entree € 18; met korting € 10; combiticket voor Knossos en het Archeologisch Museum van Heraklion € 20

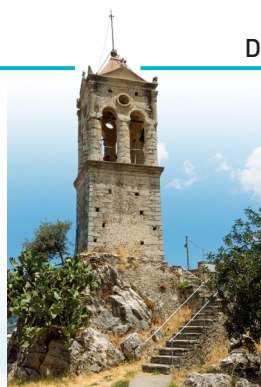
■ U kunt Knossos het best in de lente of de herfst bezoeken, wanneer het wat koeler is. Bezoekt u Knossos in het hoogsei-

zoen, kom dan zo vroeg mogelijk, wanneer het nog niet zo heet is en voordat de meeste bustours arriveren, of kom aan het eind van de dag.

■ Er liggen diverse tavernes en snackbars op loopafstand, aan de hoofdweg naar Heraklion.

TOP 10 ★ De Amarivallei en het Idagebergte

De afgelegen Amarivallei, in het Idagebergte, is een van de mooiste gebieden van Kreta, met kerken, olijfbomen en wijngaarden. De grond die van de berghellingen spoelt, maakt deze omgeving zeer vruchtbaar, waardoor dit in de Byzantijnse tijd een van de rijkste delen van Kreta was. In WO II werden veel dorpjes vernietigd door de Duitsers, als wraak voor aanvallen door het verzet en de ontvoering van generaal Kreipe.

Panoramisch zicht over de groene Amarivallei

8 Amaridorp

Hier staat een van de oudste gebouwen van de vallei: een Venetiaanse klokkentoren (**links**). Net buiten het dorp, in de Agia Annakerk, ziet u enkele oude christelijke fresco's, uit 1225.

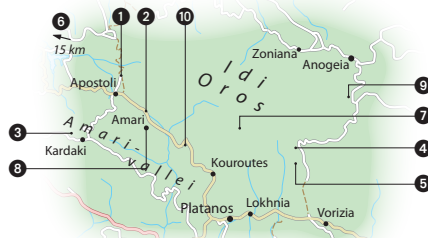
9 Vredesmonument

Dit kunstwerk van de Duitse Karen Raeck staat ten noorden van het Nidaplateau. Het bestaat uit enorme natuurkeien.

DOOR DE VALLEI REIZEN

De Amarivallei lijkt afgelegen, maar er rijdt een bus van maandag tot en met vrijdag dagelijks van Rethimnon naar de grotere dorpen Thronos en Amari. Met een auto kunt u noordwaarts rijden langs één kant van de vallei en terug langs de andere. Van deze twee routes door de vallei is de oostelijke het spectaculairst.

De Amarivallei en het Idagebergte

1 Thronos

De 11de-eeuwse Panagiakerk in Thronos bevat fresco's en sporen van oude mozaïeken. Een nabijgelegen winkel heeft de sleutel.

2 Moni Asomaton

Het klooster van Asomaton (**boven**) uit de Venetiaanse tijd is nu verlaten. Het staat in een oase van platanen, palm- en eucalyptusbomen.

3 Agios Ioannis Theologos

Deze 13de-eeuwse kerk van de Heilige Johannes ligt ten noorden van het dorp Kardaki. De fresco's dateren van 1347.

4 Ideougrot

Volgens Griekse mythen werd Zeus grootgebracht in deze enorme grot, op 20 minuten lopen van het Nidaplateau. In de oudheid lieten pelgrims vaak voorwerpen achter als offers voor Zeus. Het Archeologisch Museum van Heraklion stelt er een aantal tentoon, zoals bronzen schilden uit de 8ste eeuw v.C. De grot is elke dag open.

5 Kamaresgrot

Hier is bijzonder Minoïsch aardewerk ontdekt, nu Kamaresaardewerk genoemd. De grot, vier uur lopen van het dorp Kamares, was een heilige plaats, gewijd aan de godin Eileithyia.

6 Hromonastiri

In de Agios Efsthiokerk buiten het dorp Hromonastiri zijn fresco's uit de 11de eeuw te bewonderen. Dit zijn misschien wel de oudste van hun soort op Kreta.

7 Top van de Ida (Psiloritis)

De top van het Idagebergte torent met zijn 2456 m boven de vallei uit en is daarmee de hoogste berg op Kreta (**onder**). Hij wordt ook Psiloritis genoemd. Er lopen wandelpaden naartoe (*blz. 64*) vanaf het Nidaplateau, 23 km van het dorp Anogeia.

10 Fourfouras

Een leuk dorp in een adembenemend berglandschap en een uitvalsbasis voor het beklimmen van de Ida of voor een van de minder zware wandelingen op het Psiloreitismassief.

VOOR DE TOERIST

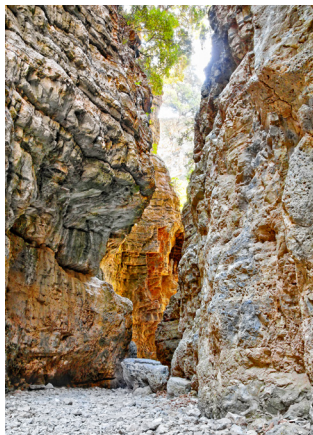
Kaart G4-H4
Grieks Toeristenbureau:
Delfnigebouw, Sofokli Venizelou, Rethimnon;
28310-29148

■ Amari is een goede uitvalsbasis voor een wandeling door de vallei en de bergen. U kunt ook naar het nabijgelegen dorpje Spili, ten westen van de Kedrosketen.

■ Lambros Papoutsakis uit Thronos begeleidt wandelingen (€ 30 p.p.) in de Amarivallei, waarbij u naar fossielen of kruiden kunt zoeken (tel. 28330-22760). Of klim voor zonsopgang naar de top van de Psiloritis (€ 50 p.p.).

TOP 10 Mooie natuurgebieden

1 Imbroskloof
Kaart D4 ■ Open 7.00–zons-
ondergang ■ 's Zomers niet gratis
De Imbroskloof ligt tussen de dorpen
Komitades en Imbros. Het smalste
deel is maar 2 m breed. U wandelt
er in drie uur doorheen.

De indrukwekkende Imbroskloof

2 Witte Bergen (Lefka Ori)
Kaart C4–D4
De Witte Bergen op Kreta vormen
een van de compactste natuur-
gebieden van Europa. Deze woeste
bergen worden doorkruist door diepe
kloven, waardoor in het voorjaar klei-
ne rivieren stromen. De beroemdste
is de fraaie Samariakloof (blz. 30–31).
In de winter zijn de toppen bedekt

met sneeuw, maar 's zomers kan de
temperatuur oplopen tot boven de
35 °C.

3 Lake Votamos (Zaros)
Kaart J5
Het meer van Votamos wordt gevoed
door een bron met mineraalwater,
waarvan veel wordt gebotteld op
Oost-Kreta. Dit diepblauwe meer
met koel, helder water ligt tussen
kale kiezelhellingen. Tavernes aan
de waterkant serveren vers gegrilde
forel, en in de buurt begint een
mooie kloofwandeling.

4 Aspros Potamos
Kaart P5
De vallei van de 'witte rivier' (die net
als de meeste rivieren op Kreta
alleen in de winter en lente met
water gevuld is) bereikt de zee aan
het oosteinde van het strand van
Makrigialos. Vanuit het leuke dorp
Pefki kunt u hier heerlijk wandelen,
langs dennenbomen, met keien
bedekte hellingen, terrasakkers
en olijboomgaarden.

5 Omalosplateau
Kaart C3
Tussen de rotshellingen aan de
noordzijde van de Witte Bergen ligt
op 1050 m deze vruchtbare vlakte.
De regen heeft vele millennia lang
aarde uit de bergen omlaag gespoeld
en zo ontstond deze oase. Weinig
toeristen stoppen hier, maar dit is
een van de mooiste en vredigste
plekjes op Kreta, vooral in de lente.

Ruïnes op het eiland Elafonisi

6 Het meer van Kournas
Kaart E3
In en rond Kreta's grootste zoetwa-
termeer ziet u onder meer schild-
padden en watervogels. In het
voorjaar is het hier op zijn mooist.
U kunt hier prima een boot huren.

Vogels bij het meer van Kournas

7 Vai
Kaart R4
Aan het strand in Vai groeit een
groepje inheemse palmen, het groot-
ste palmenwoud van Kreta, andere
zijn onder meer in Preveli en Souda,
Plakias. De boomsoort *phoenix*
theophrasti is genoemd naar de
botanist die de boom heeft ontdekt.

8 Kourtaliotikokloof
Kaart F4
Kikkers, schildpadden, krabben en
kleine waterslangen leven in de zoet-
waterpoelen aan de voet van deze
kloof, die uitkomt bij Preveli aan de
zuidkust.

9 Elafonisi
Kaart A4
Dit kleine eiland, op een steenworp
van het vasteland, was vroeger
mogelijk een hertenreservaat. De
naam betekent namelijk 'herten-
eiland.' De groenblauwe lagune
tussen Elafonisi (blz. 84) en de kust is
zo ondiep dat het zelfs mogelijk is
om naar het eiland te waden.

10 Lasithi
Kaart M4
Van de duizenden gebouwen met
witte zeilen op de zogenoemde
'vlakte van de windmolens' werken
er nog maar enkele. De rit naar deze
groene vallei tussen de bergen is
prachtig. De lappendeken van
vruchtbare akkers, tuinen en boom-
gaarden contrasteert met de kale
hellingen rondom.

Windmolen op het Lasithiplateau

TOP 10 West-Kreta

Fort bij Rethimnon

West-Kreta wordt gedomineerd door de toppen van de Lefka Ori (Witte Bergen), die vaak tot juni zijn bedekt met sneeuw. De bergen worden doorkruist door spectaculaire kloven en dalen aan de zuidkust scherp af naar de Libische Zee. Hier lag eeuwenlang de uitvalsbasis voor Kretenzers verzet tegen verschillende buitenlandse bezetters. Tot de tweede helft van de 20ste eeuw waren veel van de afgelegen dorpjes alleen te voet bereikbaar en de traditionele leefwijzen zijn hier langer behouden dan elders. In het westen liggen ook twee van de mooiste steden, Chania en Rethimnon, en enkele van de beste stranden, van kiezelige inhammen tot lange gouden zandstranden.

De ruige kustlijn bij Sougia

1 Sougia Kaart C4

Sougia is perfect als u rust, stilte en afzondering zoekt. Het toerisme is hier nog niet erg nadrukkelijk aanwezig en er zijn slechts een paar kleine pensions, gasthuizen, tavernen en cafés. Er ligt een lang kiezelstrand bij de stad en het water is

prachtig helder. Op een uurtje lopen liggen de ruïnes van de oude stadstaat Lissos. Hier vindt u een tempel uit de 3de eeuw v.C., gewijd aan Asclepius, de god der geneeskunde.

2 Rethimnon

Rethimnon is de op twee na grootste stad van Kreta (na Heraklion en Chania). Het is ook de mooiste, met een binnenhaven die wordt bewaakt door een enorm Venetiaans fort (het Fortezza), straatjes met Venetiaanse herenhuizen en een door palmen omgeven boulevard langs het zandstrand. Door de stranden is Rethimnon (blz. 26-27) een volwaardige vakantieplaats geworden. Er liggen hotels ten oosten van het centrum en er zijn volop winkels, restaurants, bars en cafés. Daarnaast zijn er op donderdag- en zaterdagochtend gezellige markten.

WEST-KRETA

1 Top 10 sights blz. 101-103

1 Restaurants
blz. 109

1 Bars en cafés
blz. 108

1 En verder...
blz. 104

1 Stranden
blz. 105

1 Keramiekateliers
blz. 106

1 Streekproducten
en winkels
blz. 107

3 Chania

Chania, de op een na grootste stad van Kreta, ligt aan een natuurlijke haven. Al millennia lang vestigen zich hier mensen, van de vroege Minoërs tot de Romeinen, Byzantijnen, Saracenen, Venetianen en Osmanen. In de smalle straatjes van de oude stad vindt u tal van bars, restaurants, winkels en musea. Rond Chania (blz. 20–21) ligt een spectaculair landschap; de steile hellingen van de Lefka Ori (Witte Bergen) lijken de gehele zuidelijke horizon te domineren.

Moskee in de oude haven van Chania

4 Samariakloof

Deze kloof is vernoemd naar het kleine Venetiaanse kerkje Osa Maria. Dit is waarschijnlijk het indrukwekkendste landschap van Kreta. De kloof (blz. 30–31) doorsnijdt de Lefka Ori van het Omalosplateau tot de Libische Zee en is op het smalste punt nog maar een paar meter breed. Hij ligt in het Nationaal Park van Samaria, waar veel zeldzame vogels, planten en zoogdieren hun toevlucht zoeken.

5 Frangokastello

Deze vakantieplaats ontleent zijn naam aan het kleine 'kasteel der Franken,' dat eigenlijk in 1371 door de Venetianen werd gebouwd om de zuidkust te beschermen tegen piraten (blz. 46). Frangokastello heeft twee zandstranden en u kunt er overnachten in kleine pensions en appartementen. Er zijn wat restaurants en cafés, waar vaak geiten- en lamsvlees op het menu staan.

6 Paleochora

Kaart B4

Dit dorp ligt op een schiereiland tussen een lange zandbaai in het noordwesten en een nog langer, minder beschermd kiezelstrand in het zuidoosten. Op een kaap buiten het dorp liggen de vergane muren van een Venetiaans fort, Castel Selino. Dit was gebouwd om de haven en kust te bewaken, maar werd na de Osmaanse verovering verwaarloosd. Paleochora is nu een van de stillere vakantieoord, met een rustig uitgaansleven en een familiesfeer.

7 Plakias

Kaart F4

Tot rond 1988 werden de fraaie stranden van Plakias genegeerd door de toeristenindustrie. Daarna transformeerde het kleine vissersdorpje tot een lange keten hotels, appartementen, winkels en restaurants. Plakias heeft veel te bieden, zoals de mooie omgeving, een lang, kiezelig zandstrand bij het dorp en andere prachtige palmenstranden op loopafstand.

8 Loutro

Kaart D4

Loutro wordt beschermd door hoge kliffen en is een van de mooiste plekken op Kreta. Er staan helderwitte pensions en appartementen aan het kleine strand. Loutro is alleen te voet bereikbaar (via een klifpaadje) of per boot vanuit Sfakia, en is daarom ideaal voor een ontspannende vakantie – zonder zandstranden.

HET EIGENZINNIGE WESTEN

Het gebied rond Sfakia heeft generaties lang zijn eigen regels gemaakt. Vendetta's tussen lokale families kwamen veel voor. De toegenomen welvaart en communicatie hebben wat rust in de streek gebracht, maar sommige inwoners hebben nog altijd illegale vuurwapens op zolder verstopt en in de meer afgelegen gebieden lijkt elk verkeersbord als schietschijf te dienen.

9 Georgioupoli

Kaart E3

Dit dorp werd ruim een eeuw geleden gesticht en is vernoemd naar prins George, toen gouverneur van Kreta. Nu staan er veel hotels langs het zandstrand, maar het trekt een minder luidrechtig publiek dan bijvoorbeeld Malia en Chersonissos. Het dorpsplein, in de schaduw van eucalyptusbomen, is het hart van het dorp. Vlakbij stroomt een rivier.

10 Kissamos

Kaart B2

De meest westelijke stad van Kreta, officieel Kastelli Kissamou geheten, ligt bij een baai tussen de schiereilanden Rodopou en Gramvousa. In de omgeving liggen enkele antieke en middeleeuwse vindplaatsen, zoals Polyrrinia (blz. 47), plus een uitstekend archeologisch museum (blz. 48). Ook zijn er prima stranden, hoewel zij voor Kretenzer begrippen niet bijzonder zijn.

Witgekalkte huizen in Loutro

EEN OCHTEND IN RETHIMNON

Begin de dag bij Plateia Tessera Martyron, waar de **Porta Guora** (blz. 27) – het enige dat rest van de Venetiaanse muren – toegang biedt tot de oude stad. Loop noordwaarts over de **Ethnikis Anistasis**, waar een gezellige, drukke markt en cafés zijn. Hier kunt u goed kruiden, honing of olijfolie kopen. Deze straat eindigt bij de **Nerantzesmoskee** (blz. 26), die verbouwd is tot Venetiaanse kerk, te zien aan het weelderige noordelijke portaal. De slanke minaret is al van veraf te zien.

Sla bij Nerantzes linksaf naar de Vernardou. Halverwege de straat vindt u aan uw linkerhand het **Historisch en Volkskunstmuseum** (blz. 50), met textiel en traditionele kleding. Sla rechtsaf de Epimenidou op en dan weer rechts de Arabatzoglou op, die leidt naar Petihaki, een klein plein met middenop de **Rimondifontein** (blz. 27), in 1627 gebouwd om de stad van drinkwater te voorzien. Vlakbij vindt u ook de elegante 16de-eeuwse **Loggia** (blz. 27), een pijnlijke herinnering aan het Venetiaanse bewind.

Loop verder over de Mesolongiou, langs de katholieke **St. Antonius van Paduakerk**, en dan over de Himaras naar het **Archeologisch Museum Rethimnon** (blz. 49), met neolithische, Minoïsche en Romeinse vondsten. Steek de Katehaki over naar het **Fortezza** (blz. 26). Dit fort is in 1573 gebouwd door de Venetianen om de stad te beschermen tegen vijanden, maar het bleek niet bestand tegen de Osmanen. Besluit de wandeling met een lunch in een taverne in de Venetiaanse haven.